

1714 г.

Изъ книги за 1713—1714 годы, стр. 1961—1962.

354. Постановление дворянъ Брестскаго воеводства на срътенскомъ сеймику.

Дворяне Брестскаго воеводства, собравшись на срътенскій сеймикъ въ обыкновенномъ мѣстѣ своихъ засѣданій, по избраніи сеймоваго директора, постановили:

1) Не входя въ разбирательство предметовъ предшествовавшаго сеймика, на которомъ занесена была зловерная протестация со стороны Пинскаго дворянства противъ Брестскихъ диспозиторовъ—Яна Сапѣги и Станислава Русецкаго, теперь, согласно желанію протестующихъ—взять оную обратно, предать таковую протестацию уничтоженію и въ этомъ пунктѣ исправить прежнее сеймовое постановление.

2) Для прекращенія споровъ, возникшихъ между Мих. Гузельфомъ и Лукашомъ Трембецкимъ, по поводу домогательства обоимъ получить Брестское подчашиничество, и рѣшенныхъ большинствомъ голосовъ въ пользу послѣдняго, дѣло это передать на благоусмотрѣніе короля.

3) Избрать администраторовъ чоповаго—шеляжнаго, съ платою имъ за труды въ размѣрахъ опредѣленныхъ декретами скарбовога трибунала. При этомъ предостеречь жидовъ, чтобы они, какъ устраненные неоднократно конституціями отъ участія во взиманіи чоповаго—шеляжнаго, не вмѣшивались даже и въ контракты онаго подѣ страхомъ назначенныхъ на сей предметъ наказаній; сборщики этой подати получать свое жалованіе на будущемъ сеймику.

4) Избрать годичнаго полковника и ротмистровъ.

5) Избрать также и комиссара, за ассигновками котораго администраторы, по удовлетвореніи войска, и должны производить назначенныя сеймомъ уплаты.

6) Избрать фискальныхъ судей и протоколистовъ настоящаго сеймика.

7) Просить судей, чтобы они обратили самое строгое вниманіе на исключеніе изъ тарифа не законно посчитанныхъ дымовъ и вымогателей подвергли показаніямъ.

8) Плату судьямъ выдать или изъ остатковъ отъ податей на союзное войско, или же изъ чоповаго—шеляжнаго и прежде всякихъ другихъ уплатъ.

9) Опустѣлые дымы ксендзовъ—Пухальскаго, Фридериссона и ксендза Шерешевскаго—отнести къ разряду убылыхъ дымовъ, а погорѣлымъ, въ имѣніяхъ ксендза Кобринскаго и Завлицкаго, позволить платить только половину настоящей подати.

10) Всѣ остальные дымы, незаконно внесенные въ тарифъ, отложить до фискальныхъ судовъ, съ тѣмъ впрочемъ, чтобы всѣ обиженные по сему дѣлу явились сюда съ надлежащими документами, подѣ страхомъ взысканій за упущеніе.

11) Уплату остатковъ съ саксонскихъ податей, недоанныхъ прежними комиссарами, отложить до слѣдующаго сеймика.

12) Удовлетворить разныхъ лицъ и по разнымъ дѣламъ, какъ то: чрезмѣрное разореніе дымовъ ксендзовъ картузовъ—отдать на благоусмотрѣніе фискальныхъ судей; полковнику—не дѣлать экзекуцій въ шляхетскихъ имѣніяхъ за декретами коронныхъ судовъ; разоренныя имѣнія Сапѣги—имѣть въ виду; долги воеводства Нестеровичу и Горбовскому—по 1000 тынфовъ, женѣ покойнаго Жардецкаго—1000 злотыхъ уплатить или изъ остатковъ отъ саксонскихъ податей, или же изъ чоповаго шеляжнаго.

13) Избрать депутатовъ для губерніи текущаго года.

14) Сдѣлать слѣдующую поправку въ постановленіяхъ предшествовавшаго сеймика: уничтожить тынфы Московскіе, а девять тынфовъ, слѣдуемыхъ съ дыма, внести сборщикамъ въ этотъ второй срокъ безъ всякаго послабленія, чтобы они не допускали отсрочки до 15-го числа текущаго мѣсяца.

15) Жалобы Селецкой шляхты принять къ свѣденію и на будущее время постановить, чтобы подати свои она вносила воеводскимъ администраторамъ, сборщикамъ и комиссарамъ, а не Селецкому двору.

16) Коммиссара Саксонскихъ податей, а равно и диспозиторовъ податей подымныхъ, не обозначенныхъ въ тарифѣ, — обязать представить куда слѣдуетъ отчеты.

17) Пошлины на соль въ текущемъ году назначить по битому шестаку съ бочки—гетманки, скарбовки, и дороговьбки, исключая шляхты, которая на свои надобности можетъ провозить соль безпошлинно; но если окажется, что она станетъ торговать солью подъ предлогомъ домашнихъ надобностей, то взыскивать съ нея пошлину двойную.

18) Съ людей люзныхъ (праздношатающихся) обоого пола, находящихся въ услуженіи у невѣрныхъ жидовъ, взимать поголовную подать по два злота.

19) Другихъ же пошлинъ братья-шляхтичи, собственнымъ своимъ авторитетомъ, не должны взимать подъ страхомъ подвергнуться предусмотрѣннымъ наказаніямъ.

20) Соляныя пошлины и поголовное съ люзныхъ людей отдать въ администрацію Брацлавскому чашнику Домбровскому, съ тѣмъ, чтобы онъ учинилъ присягу въ вѣрности собранныхъ имъ доходовъ, чтобы воеводство знало на будущее время—сколько можетъ принести доходовъ таковая статья.

21) Чоповое—шеляжное оставить въ прежнихъ размѣрахъ; исправленіе тарифа онаго произвести во время первой каденціи (срока) фи-

кальныхъ судовъ съ тѣмъ однакоже, чтобы шляхетскія корчмы не подлежали налогамъ; отчеты въ сборахъ и расходахъ произвести здѣсь же.

22) Фискальный сеймикъ назначить 13-го Марта; фискальные суды—3-го; судей подвергнуть узаконенной присягѣ.

23) Относительно возникшаго спора: считать ли въ числѣ дымовъ думы, подлежащія гибернамъ?—воеводство назначило суммы по преимуществу съ имѣній шляхетскихъ собственно съ тою цѣлю, чтобы избавить себя отъ саксонскихъ экзекуцій, впредь до возвращенія пословъ отъ саксонскаго генерала Януша. А принимая во вниманіе какъ бѣдственное состояніе Брестскаго воеводства, такъ и разоренія, сдѣланныя чужестранными войсками разнымъ лицамъ, дворянство нашло необходимымъ послать еще особья посольства и къ царю и къ Янушу съ представленіями по сему дѣлу; директору сеймика вмѣнить въ обязанность написать для этихъ посольствъ особья инструкции; послать за хлопоты выдать по 1000 тынфевъ.

24) Директору сеймика выдать за труды 3,000 тынфевъ, а Прусаку (саксонскому комиссару)—200 битыхъ талеровъ.

Roku tysiąc siedmsetnego czternastego, miesiąca Februarii piętnastego dnia.

Na urządzie grodzkim Brzeskim, aktami starościńskimi y przede mną Zygmuntom Benedyktem Chrzanowskim—czesznikiem y podstarościm sądowym województwa Brzeskiego, stanowszy oczywiście imię pan Kazimierz Mołodecki, laudum seymiku fiskalnego województwa Brzeskiego, na rzecz w nim niżej wyrażoną, ku aktykowaniu do xiąg grodzkich Brzeskich podał tenore tali:

My senatorowie, dygnitarze, urzędnicy ziemscy, grodzczy, szlachta, rycerstwo, obywatele województwa Brześciańskiego, ad locum consiliorum solitum do Brześcia, pro die sexta Februarii, w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czteremastym, na doroczny fiskalny seymik zgromadzeni, taki porządek uczyniliśmy:

Naprzód, zgodnemi głosy za dyrektora rocznego koła naszego wielmożnego imię

pana Zygmunta Benedykta Chrzanowskiego—czesznika y podstarościego sądowego województwa Brzeskiego fide et probitate benemeritum obraliśmy. Na którym terminie, nie przystępując ad praeliminaria obrad naszych, protestacyę braci naszych na przeszłym immediate seymiku anni currentis zaszła, w grodzie Pińskim zanesioną, contra actum eundem czytaliśmy y akceptowali; w której protestacyi, że ichmć panowie protestantes involucrant nie podległe żadney cenzurze imiona wielmożnych ichmć panów Jana hrabi Sapiehi—starosty Brzeskiego y Stanisława Rusieckiego—oboznego w. x. Lit-go dyspozytorów naszych, więc iako publico ore ichmć panowie protestantes przy deprekacyi tę ichmościów laesią na seymiku retractarunt; tak laudo praesenti wszystko to cokolwiek pomienionych ichmć panów dyspozytorów tangit honorem, kassuie-

my y annihiluemy, vigore tedy prote-
stacyi laudum pomienionego seymiku me-
liorować zgodziliśmy się.

Zatym, zachodzące dyfferentie o pod-
czastwo Brześciańskie, po zesłłym ś. pa-
mięci ichmci panu Benedykcie Bucho-
wieckim—aktualnym podczaszym Brzes-
kim, między ichmć panem Michałem Gu-
zelfem y imć panem Łukaszem Trembec-
kim—de cessione et prioritacie przywile-
iu, że fato na przeszłym seymiku, za
kontradykeą przywileiowi, do zasiada-
nia imć panu Trembeckiemu stanęła; fa-
cilitando hoc negotium ad decisionem ma-
iestatis odesłaliśmy.

Adinterim do dalszych consultacyi,
przystępując; za administratorów sze-
leźnego iasnie wielmożnego imć pana
Renalda Sadowskiego—kasztelana Brzes-
kiego y wielmożnego imć pana Alexan-
dra Kampowskiego—stolnika Brzeskiego,
nemine contradicente, obraliśmy; solaria
tymże ichmć, według prawa y dekre-
tów trybunału skarbowego, a nie wię-
cey, pozwalamy, praecavendo, aby żydzi
tot constitutionibus prohibiti do exakcyi
y exolucyi ani kontraktów czopowego y
szelężnego nie interessowali się, sub poe-
nis in volumine legum praescriptis; wiel-
możnych ichmć panów dyspozytorów po-
datku naszego in vim gratitudinis sola-
ria do przyszłego seymiku naszego od-
kładamy.

Potym, za dorocznego pólkownika wo-
iewództwa naszego wielmożnego imć pa-
na Dominika kniazia Szuyskiego—cho-
rążego; za rotmistrzów traktowych: do
Brzeskiego—imć pana Chrzanowskiego—
łowczego Brzeskiego, imć pana Leona
Kościuszka; do Kobryńskiego—imć pana
Józefa Hornowskiego; do Wysockiego—
imć pana Michała Buczyńskiego; do Za-
bużnego—imć pana Wiktorzyna Bukrabę;
do Kamienieckiego—imć pana Antoniego
Sawickiego; do Prużanskiego—imć pana

Ludwika Grodzickiego; do Poleskiego y
Dywińskiego traktu za kommissarza wo-
iewództwa naszego imć pana Andrzeia
Jeziernickiego obraliśmy, za którego prae-
esse assygnatiami largicye, laudo no-
stro opisane, tak z czopowego y sze-
leźnego ichmć panowie administratoro-
wie z remanencyi, po wypłaconych as-
sygnacyach woyskowych, mają exsolvere
y calculum reddere z tego u sądów fi-
skalnych.

Za sędziów fiskalnych przy grodzie y
ziemstwie: ichmć panów Józefa Weresz-
czaka—stolnika Drogickiego; Piotra Ga-
lemskiego—stolnika Orszańskiego; Boni-
facego Ostrowskiego—czesznika Nowo-
gródka Siewierskiego; Franciszka Szuy-
skiego—podstolego Braclawskiego; imć
pana Franciszka Bohusza—krayczego
Brzeskiego; Mikołaja Żardeckiego—straż-
nika Oszmianskiego.

Do napisania laudum: ichmć panów
Mikołaja Żardeckiego—strażnika Oszmiań-
skiego, Franciszka Bohusza—krayczego
Brzeskiego obraliśmy.

W którym laudum terazniejszego sey-
miku naszego wielmożnym ichmć panom
sędziom fiskalnym singulari curae com-
mittimus, aby w sądach swoich circa me-
liorationem prawdziwey taryffy abiura-
towey w wykasowaniu niesłusznych dy-
mów accessowych, alias excessowych
strictie decidere et invigilare, poenasque
contra depactatores imponere chcieli we-
dług prawa pospolitego.

Solaria ichmć panom sędziom fiskal-
nym terazniejszym według seymu Lu-
belskiego z remanencyi praevia calcula-
tione od summy dwóch rat na woysko
auxiliarne comportowaney, lubo też z czo-
powego szelężnego, aby ichmć infallibi-
liter doszły, naznaczamy, aby przed
wszystkimi largitiami y assygnacyami
kommissarskimi, in virtute huius laudi
wypłacone były.

Dymy spustoszące przewielebnych w Bogu, imści xiędza Puchalskiego—plebana Kobryńskiego y imści xiędza Friderissona—plebana Horodeckiego, także imści xiędza plebana Szereszewskiego, aby przez te devastacye chwała Bogu nie upadała, w decessowe dymy remittimus pro hac sola vice, y aby alleviacyą per medietatem w terazniejszey powtórney racie mieć mogły, praesenti laudo cavemus. Tudzież imści xiędza proboszcza szpitalnego Kobryńskiego y imię pana Józefa Zawlickiego conflagratę poniesioną, habita compassione per medium płacić terazniejszy podatek pozwalamy.

Inne dymy generaliter wszystkie iniuste w taryffie inserowane do sądów fiskalnych odkładamy, na które sądy każdy iniuriatus nieomieszkając pierwszej kadencyi ma stawiać z dokumentami swemi; a inquantum by na tym terminie nie pokazał dokumentów y approbacyi dymów swoich, perpetuum w sądach fiskalnych ma być nakazane silentium.

Remanencye zaległych podatków saxonских za kommissarstwa ichmć panów, Mikołaja Machwica—podsędka Brzeskiego y Michała Sawickiego—horodniczego Wileńskiego, sic stantibus rebus, do dalszego immediate następującego ex limitatione seymiku zachowujemy.

Przewielebnych w Bogu ichmci xięży kartuzów Berezinski desolationem summam dymów in decisionem sądu fiskalnego oddaemy.

Wielmożnemu imię panu półkownikowi województwa naszego usilnie rekomendujemy y osobliwej animadwersyi committimus, aby non permittat executioni takowych do dóbr naszych szlacheckich, które mimo prawa pospolitego extra forum nulliter za dekretami koronnemi otrzymują y przez urzędy koronne dobra litewskie aggravare conantur, nie-

uważając poenas in volumine legum expressas.

Dobra iasnie wielmożnego imię pana Sapiehi—pisarza w. x. Lit. Wysokie y Rasna cum attinentiis, przez terazniejsze y dawniejsze przeyscia woysk penitus zdezolowane, w osobliwej u nas mają być consideracyi.

Ichmć panów Nesterowicza—podstolego Brzeskiego, Horbowskiego—półkownika i. k. mości largicyą od nas deklarowaną—po tysiące tyńfów przysługi województwu naszemu świadczoney; także za supliką przyjętą od nas ieymści paniey Karolowey Żardeckiey—o zaległą largicyą, deklarowaną ś. pamięci imści panu Żardeckiemu na tysiąc złotych,—ponieważ dotąd exolucyanie stała się, unanimi assensu nostro ex remanencii od dwuch rat Saxońskich, lubo z czopowego szelężnego za assygnacyami kommissarza województwa naszego in primario, prae via calculatione, iasnie wielmożnym ichmć panom administratorom y despozytorom ad executionem recomendamus.

Imię pana Władysława Baierskiego—szlacheica brata naszego, tak wielki żal o zabicie dziecięcia do koła naszego wniesiony, iustam u nas meretur compassionem; dla czego, chcąc podać nayprędszy sposób do dochodzenia świętey sprawiedliwości o rozlanie niewinney krwi y aby te perpetratum salus impune nie szło, naznaczamy z dymów in genere wszystkich po groszu iednym z powtórney raty, singulariter wszystkie, które woyska Moskiewskie swoim terazniejszym oppreserunt marszem y te, w których nie było, hoc laudo od solucyi tyńfowey wolne są.

Do hiberny tegoroczney za deputatów ichmć panów: Iozepha Grabowskiego—horodniczego Brzeskiego y Antoniego Hornowskiego—podczaszego Smolenskiego obieramy, pozwalając solaria zwykłe, w tribunale skarbowym opisane.

Melioracyą laudi przeszłego seymiku terazniejszym zgodnym postanowieniem takową czyniemy: tyńfowe Moskiewskie kasuiemy; importacya dziewięciu tyńfów z dymu sine ullo solario do wielmożnych ichmć panów dyspozytorów na terazniejszą wtorą ma być wniesiona ratę, aby pomienieni ichmć delaty aż do dnia piętnastego praesentis nie wydawali,—hoc laudo nostro mieć chcemy.

Suplikę ichmć panów szlachty, braci naszych traktu Sieleckiego, iakoby iustam u nas mieć mogły compassionem w oppressyi swoiey, przyieliśmy; więc authoritate actus nostri teraz et in futurum podatki wszelakie do administratorów, poborców y kommissarzów naszych, a nie do dworu Sieleckiego abiu-ratę swoją do sądów fiskalnych kompor-towawszy, wypłacać maia.

Cokolwiek zaś z porcyi y racyi woiewództwo nasze na woyska wydało i. k. mość auxiliarne za dyspozycyą imć pana Prusaka—kommissarza naszego, nim reskript i. k. mości zaszedł, z tych wszystkich imć tenebitur reddere calculum.

Ichmć panów dyspozytorów z dymów, w taryfie nie specyfikowanych, z importowaney summy ad reponendum calculum w sądach fiskalnych obligamus.

Importancyą od soli tegoroczną hac forma ustanawiamy: od beczki soli—hetmanki, skarbówki y dorohobyczki—po szostaku celnym uchwalamy, excepto szlachty braci, co tylko na potrzebę domową sól prowadzą; a kto by pod protekcyą szlachecką sól prowadził, powinien in duplo płacić.

Od ludzi lózných oboiey płci, secundum obloquentiam prawa, y żydów niewiernych usługuiących, praesenti laudo pogłównie po dwa złote uchwalamy.

Inne cła propria authoritate od ichmć panów braci naszych nie powinny exigi, sub poenis contra depactatores. I te podatki imć panu Franciszkowi z Strzem-

bowiaDombrowskiemu—czesznikowiBracławskiemu w administracyą podaiemy. Solarium imć tak od beczki iako od lózných, od każdego złotego—po groszu iednym, co uczyni groszy trzy. Który imć super fidelitatem w sądach fiskalnych ma iuramentum explere, aby woiewództwo wiedziało in futurum, co za quantitas summy być może.

Podatku czopowego szeleżnego quantitas ad normam przeszłoroczney currency ma być do ichmć panów administratorów importowana. Melioracya taryffy tegoż podatku czopowego szeleżnego na pierwszej kadencyi sądów fiskalnych institui powinna, hac praecautione, aby na karczemki nasze szlacheckie impozycyi nie było. Których wszystkich podatków generaliter kalkulacia należyta powinna być w sądach fiskalnych.

Seymik fiskalny na dzień trzynasty Martii składamy; sądy fiskalne tertia eiusdem; ichmć panowie sędziowie fiskalni, według prawa y dawnych zwyczajów, praevio iuramento iuryzdykę swoją ufundować maia.

Ratione dymów hibernowych, ponieważ zachodzi disceptatio: ieśli maia iść in calculum z excypowanemi dymami, woiewództwo nasze, pro tunc zważaiąc publicam necessitatem, pozwoliło summe do płacenia in toto z dóbr szlacheckich, a to dla tego, żebyśmy do powrótu imć panów posłów naszych, uproszonych do iaśnie wielmożnego imć pana Janusza—generała woysk i. k. mości Saxońskich mieli securitatem dóbr od exekucyi onych. Do którey funkcyi ichmć panowie delegaci maia się starać quam totius według generalnego rescriptu i. k. mści pomyslną nam otrzymać rezolucyą. Przytym zważaiąc tak wielkie oppressyę y laezye honorów szlacheckich, mianowicie: iaśnie wielmożnego imci xiedza biskupa Łuckiego y imć pana Kampowskiego—stolnika Brzeskiego, godnego w woiewódz-